

Nd.

252. Breytingartillaga

við frumvarp til laga um breyting á siglingalögum frá 30. nóv. 1914.

Flutningsm.: Einar Arnórsson.

1. gr. 2. málsg. orðist svo:

Þau skip mega hafa íslenskan fána á Íslandi, sem fullnægja þeim skilyrðum, er hjer segir:

1. Ef einstakur maður á skip, þá skal hann hafa íslenskt ríkisfang eða vera og hafa 5 síðustu árin verið óslitið heimilisfastur hjer á landi.
2. Ef skip er eign fjelags, þar sem hver fjelagi ber fulla ábyrgð á skuldum fjelagsins, þá skulu $\frac{2}{3}$ þeirra fjelaga fullnægja skilyrðum 1. tölul. um ríkisfang eða búsetu.
3. Ef skipið er eign fjelags, þar sem sumir fjelagar bera fulla ábyrgð á skuldum fjelagsins, þá skulu þeir fullnægja skilyrðum 2. tölul., en þar að auki skal heimili fjelagsins og varnarþing vera hjer á landi og stjórnendur þess eiga hver hlut í fjelaginu og fullnægja skilyrðum 1. tölul. um ríkisfang og búsetu.
4. Ef skip er eign fjelags með takmarkaðri ábyrgð, eða stofnunar, þá skal heimili fjelagsins, eða stofnunarinnar, og varnarþing vera á Íslandi, og stjórnendur skulu (enn fremur fullnægja skilyrðum 1. tölul. um ríkisfang eða búsetu, og ef fjelag er, þá skulu þeir að auki hver eiga hlut í fjelaginu.

þurfa venjulega landsafnot, og er þá hægt að ákveða um gjaldskyldu þeirra með lögum, frammar en nú ganga lög í landi, ef þörf þykir.

Önnur ríki setja, að því er vitað er, miklu strangari skilyrði en stj.frv.

Danir hafa að efni til sömu skilyrði sem í brtt. segir. (Lög 1. apríl 1892 1. gr., sbr. Grundtvig Söret, Kbh. 1907, bls. 16–17).

Norðmenn heimta, ef einstakur maður eða einstakir menn eiga skip, að hann hafi eða þeir allir norskan ríkisborgaraþjett. Og ef hlutafjelag er, þá að aðalskrifstofa þess og heimili stjórnanda sje þar í ríkinu, og að stjórnendur sje norskir ríkisborgarar og hluthafar (Lov om sjöfarten 20. juli 1893, 1. gr. Kommentarutgave ved Gustav Blom og Viktor Haxthow, Kria 1910).

Sviar heimta, að sænskir þegnar eigi að minsta kosti $\frac{2}{3}$ í skipi, og um hlutafjelög gildir þar alveg sama sem í Noregi. (Sjölög 12. júní 1891, 1. gr., útg. með athugasemdum af I. Afzelius, Stockholm 1911).

Þýska ríkið setur þessi skilyrði:

Ef einstakur maður á skip eða fjelagar með fullri ábyrgð, verða þeir *allir* að vera þýskir ríkisborgarar.

Ef fjelag, þar sem sumir bera fulla ábyrgð á skuldum fjelags, en sumir ekki, á skip, verða hinir fyrnefndu *allir* að vera þýskir ríkisborgarar.

Ef »juridisk persóna«, þar á meðal hlutafjelög, á skip, þá skal hún hafa heimili þar í ríki. (Das deutsche Seerecht, von Dr. Alfred Sieveking. Hamborg 1907, bls. 8).

Í *Bretaveldi* er reglan þessi: Ekkert skip verður breskt talið að lögum, nema það sje að öllu leyti eign bresk-fæddra breskra þegna eða manna, sem bresk þegnþjettindi hafa fengið (naturalized eða denizens) og unnið hafa Bretakonungi hollustueið, enda sje þeir annaðhvort heimilisfastir í löndum (dominions) Bretakonungs eða meðeigendur (partners) í firmum, er atvinnu reka í löndum (dominions) Bretakonungs, eða í fjelögum (bodies corporate), er stofnuð sje samkvæmt og háð lögum einhvers af löndum Bretakonungs, enda hafi þau aðalskrifstofu (principal place of business) í þeim löndum. Og bresk-fæddur breskur þego, sem gerst hefir þegn annars ríkis, má ekki breskt skip eiga (∴ skipið er ekki lengur breskt), nema hann hafi síðan unnið Bretakonungi hollustueið og hann sje annaðhvort heimilisfastur í löndum Bretakonungs eða meðeigandi í firma, sem þar rekur atvinnu. (Joshua Williams Principles of the Law of Personal Property, London 1913, bls. 118–119).

Heimilisfang skips á Íslandi getur ekki verið skilyrði til að mega sigla undir *islenskum fána*. *Skrásetning* skipsins veitir því heimilisþjettinn, og hún veitir þeim einnig fánarþjettinn. Heimilisþjettur og fánarþjettur eru *verkanir skrásetningarinnar*, sbr. 5. gr. laga nr. 31, 13. des. 1895. Það er auðsætt, enda ákveðið í nefndri lagagrein, að skipið fær alt af heimili í því lögsagnarumdæmi, þar sem það er skrásett. Ef skip hefir verið skrásett hjer, þá er einsætt, að það á hjer líka heimili. Og ef það er hjer skrásett, þá hefir það líka fánarþjettinn.